

Eichah 3:10 Bears

1. Bears - Shemuel I 17:36, Shemuel II 17:8, Yeshayah 11:7, Daniel 7:5

גם את הארי גם הדוב הכה עבדך...
וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים הָיָה וּמָרִי נִפְשׁ הָיָה כָּדָב שְׂפֹל בַּשָּׂדֶה...
וּפְרָה וְדָב תִּרְעִינָה יַחְדָּו וַיִּרְבְּצוּ יַלְדֵיהֶן...
וְאָרוּ חֵינָה אֲחֵרֵי תִנְיָנָה דְּמָיָה לָדָב וְלִשְׁטָר מִדְּקָמָת וּתְלַת עֲלָעִין בְּכַמָּה בֵּין שְׁנֵה וְכֵן אֲמָרִין לָהּ קוֹמִי אֲכָלִי בָשָׂר שְׂגִיָּא:

And the lion and the bear, your servant struck...

And Chushai said: You know your father and his men, for they are mighty and of bitter spirit, like a bear whose young have been taken, in the field...

And the cow and the bear will graze; their young ones shall lie down together...

And behold, another beast, like a bear, rising on one side, with three ribs in its mouth, between its teeth. And so they said to it: "Rise and eat much flesh!"

2. Talmud, Megilah 11a

'ארי נהם ודב שוקק מושל רשע על עם דל'. ארי נהם זה נבוכדנצר הרשע... דב שוקק זה אחשוורוש דכתיב ביה וארו חיוה אחרי תנינה דמיה לדב ותני רב יוסף אלו פרסיים שאוכלין ושותין כדוב ומסורבלין בשר כדוב ומגדלין שער כדוב ואין להם מנוחה כדוב
"A roaring lion, a growling bear, a wicked ruler over a poor nation. (Proverbs 28:15)" – "Roaring lion" is wicked Nevuchadnezzar... "A growling bear" is Achashverosh, regarding whom Daniel 7:5 says, "Another, second beast, like a bear." And Rav Yosef taught: These are the Persians, who eat and drink like a bear, who are fleshy like a bear, who grow their hair like a bear, and who are restless like a bear.

3. Rabbi Yissachar Tamar, Aleh Tamar to Talmud Yerushalmi, Taanit 2:1

ובמ"ב שם בשם הא"ר שכתב, "רע עלי המעשה במה שקצת נוהגין קלות וזורקין זה לזה בשעת אמירת הקינות שעם ישראל מקוננים על בית ד' שנחרב ועל עמו שנפזרו בכל העולם" עכ"ל. הלב כואב והנפש דואבת והעיניים זולגות דמעות בלי הרף בקריאת דברים אלו. אבל יש לדעת שאכן עשו כן גם בזמננו בפולין שלפני החורבן שהיו זורקים בעיקר נערים גרעינים עוקצים בשעת אמירת קינות והיו נקראים "בערעליך", בעברית "דובים", ונמוקם עמם מדורות קדומים שעשו כן כדי לעורר העם לדעת הפסוק באיכה ג', "דוב אורב הוא לי". להתבונן עד לאן הגענו... ואכן הזריקה של "הדובים" היה כזריקה של אורב לפתע בלי יודעים מי זרק ומאיפוא באה הזריקה...

The Mishneh Berurah cited Eliyah Rabbah, "It pains me, how some are frivolous, throwing to each other during recitation of *Kinot*, when the nation of Israel are wailing for the ruined house of Gd and for His nation, scattered around the world." The heart aches and the soul grieves and the eyes stream tears without cease in reading these words! But you must know that they did do this, even in our time, in Poland before the Holocaust. They – generally youths – would throw seeds and stems during *Kinot*. These were called *berelich*, or *dubim* in Hebrew. Their reason was sound, from early generations who did this to awaken the nation to know Eichah 3:10, "He is a bear in ambush for me." To contemplate what we have come to... And throwing the *dubim* was like an enemy's throw, sudden, without knowing who had thrown it and from where it had been thrown...

Eichah 4:1 Dimmed Gold

4. Midrash, Eichah Rabbah 4:1

מדבר ביאשיה איכה יועם זהב שהיה דומה לארנטס של זהב, ישנא הכתם הטוב שהיה גופו דומה לאבן טובה ומרגליות, תשתפכנה אבני קדש אלו שתי רביעיות של דם שהיה ירמיה נוטלן וקוברן

This [chapter] speaks of Yoshiyahu. 'How did the gold dim' – for he was like a gold ornament. 'The good gold was altered' – for his body was like a gem or pearls. 'The sacred stones spilled forth' – This refers to the two measures of blood which Yirmiyah took and buried.

5. The ת line of Eichah Eli

תלה בעשרים ושתים מהרוס שתות כי ספדו לו איכה בעשרים ושתים אותיות

He suspended for 22 [years] the destruction of the foundation, for they eulogized for him with Eichah in 22 letters.

6. Melachim II 21:19-24

בן עשרים ושנים שנה אמן במלכו ושנים שנים מלך... ויעש הרע בעיני ד' כאשר עשה מנשה אביו... ויעבד את הגללים אשר עבד אביו... ויקשרו עבדי אמן עליו וימיתו את המלך בביתו: ויך עם הארץ את כל הקשרים על המלך אמן וימליכו עם הארץ את יאשיהו בנו תחתיו: Amon was 22 when he took the throne, and he reigned for two years... He did that which was evil in Gd's eyes, as had Menasheh his father... He worshipped his father's idols... And Amon's servants plotted against him, killing him in his home. And the nation killed the plotters... and they coronated his son Yoshiyahu in his place.

7. Ralbag Melachim II 23:22

כי לא נעשה כפסח הזה מימי השופטים -... בחייו שבו גם כן כל ישראל אל ד' ובימי שאול ודוד היו בישראל במות בהפך כונת התור' אע"פ שהיו מותרות ובימי שלמה נשארו גם כן הבמות ונעשו במות לע"ג ובימי חזקיהו לא שבו גם כן כל ישראל אל ד' אך קצת ישראל היו מלעגים לדברי חזקיהו אך בימי יאשיהו בזאת השנה שבו כל ישראל אל ד'

"A Pesach like this had not been performed since the days of the Judges" – In his day, like that of Shemuel, all of the Jews turned to Gd. In the days of Shaul and Dovid there were altars, which were legal but which Gd did not desire. In Shlomo's day the altars remained and were converted to idolatry. In Chizkiyahu's day, the Jews did not return to Gd in entirety; some mocked Chizkiyahu's words. Only in Yoshiyahu's day, in that year, did all of Israel return to Gd.

8. Talmud Yerushalmi, Sotah 7:4

ארור אשר לא יקים... אמר רב חונה רב יהודה בשם שמואל על הדבר הזה קרע יאשיהו ואמר עלי להקים
"Cursed is the one who will not uphold all of the words of this Torah."... Rav Huna cited Rav Yehuda citing Shemuel: Yoshiyahu tore his clothes for this sentence, saying, 'It is upon me to uphold this!'

9. Midrash, Eichah Rabbah 1:53

א"ר מני שלש מאות חצים הורו בו עד שנעשה גופו ככברה והיה ירמיהו מצית אחריו לידע מהו אומר ומה היה אומר צדיק הוא ד' כי פיהו מריתי

Rabbi Mani said: They shot 300 arrows into him, until he was like a sieve. Yirmiyahu looked after him to see what he would say; he said, 'Gd is righteous, for I rebelled against His word.'

Eichah 5:6 International Alliances

10. Yirmiyahu 31:28-29

בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֶכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים תִּקְהֶינָה: כִּי אִם־אֵישׁ בְּעוֹנָו יָמוּת כָּל־הָאֲדָמָה הָאֵלֶּה הַבֹּסֶר תִּקְהֶינָה שְׁנֵי:
At that time, no longer will they say, "The fathers ate unripe grapes and the children's teeth are set on edge." Rather, each will die for his own sin; anyone who eats unripe grapes shall have his own teeth set on edge.

11. Related passages – Eichah 4:17, Melachim II 15:19, Hosheia 12:2

עוֹדֵינוּ תִּכְלֶינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֲזָרָתָנוּ הִבֵּל בְּצַפִּיתָנוּ צָפִינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשֵׁעַ:
בָּא פוֹל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מִנְחָם לְפוֹל אֶלֶף כֶּסֶף־כֶּסֶף לְהָיֹת יָדָיו אֵתוֹ לְהַחֲצִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ:
אֶפְרַיִם רָעָה רוּחַ וְרִגְף קוֹדִים כָּל־הַיּוֹם כָּזָב וְשָׁד יִרְבֶּה וּבְרִית עִם־אַשּׁוּר יִכָּרְתוּ וְשָׁמֶן לְמִצָּרִים יוֹבֵל:

Our eyes are still finished, waiting for empty help; in our hopes we anticipated a nation which does not save.

King Pul of Assyria came upon the land, and Menachem gave Pul 1,000 silver *kikar* to aid him, to keep the kingdom in his hands.

Ephraim joins with the wind, pursuing the east wind all day, increasing lies and theft. They make a covenant with Assyria, and oil is brought to Egypt.

12. Midrash, Eichah Rabbah 5:6

מה היו עשרת השבטים עושין היו משלחין שמן למצרים ומביאין תבואה ומשלחין לאשור שאם יבאו שונאים יהיו כדי לסייען, הה"ד (הושע י"ב) וברית עם אשור יכרתו ושמן למצרים יובל.

What did the ten tribes do? They sent oil to Egypt, and brought grain and sent it to Assyria, so that if enemies would come then [Egypt and Assyria] would support them. Thus Hosheia 12:2 says...